

ELS TERRATRÈMOLS

Quan la Terra tremola

Grup Promotor
Santillana

Els terratrèmols

Els terratrèmols o sismes són manifestacions de l'**energia interna** de la Terra. Es produeixen quan les roques es trenquen bruscament dins de la litosfera, com a resultat de la pressió que una placa litosfèrica exerceix sobre una altra, i es produeix un alliberament sobtat d'energia.

En un terratrèmol es distingeixen dos punts importants. L'**hipocentre** és el punt on s'origina el sisme, el lloc en el qual es produeix la fractura o el moviment brusc de les roques, i està situat a dins de l'escorça o del mantell a una profunditat que pot arribar fins als 500 km. D'altra banda, l'**epicentre** és el primer punt de la superfície on arriben les ones generades a l'hipocentre i està situat sobre la vertical d'aquest punt. És el lloc on el terratrèmol té un poder destructiu més gran.

Les ones sísmiques

A l'hipocentre, el moviment brusc origina ones que viatgen a través dels materials de l'interior fins que arriben a la superfície. Es distingeixen tres tipus d'ones:

- **Ones P:** es generen a l'hipocentre i són ones longitudinals, és a dir, el moviment de vibració de les partícules es produeix en la mateixa direcció en què es propaga l'ona. Són les més ràpides i les primeres que es detecten, també anomenades ones primàries.
- **Ones S:** també tenen lloc a l'hipocentre. Són ones transversals, ja que la direcció en què es mouen les partícules és perpendicular a la direcció en què es transmet l'ona. Es perceben en segon lloc, després de les ones P, per això també s'anomenen ones secundàries.
- **Ones superficials:** es produeixen a l'epicentre i es propaguen per la superfície del terreny. Són les que es reben més tard en els sismògrafs i les que causen més danys.

Enregistrament i mesura dels terratrèmols

Les ones sísmiques que produeix un terratrèmol es detecten en diversos punts del planeta a les **estacions sísmiques**; es registren mitjançant uns aparells molt precisos anomenats **sismògrafs**. La magnitud de l'energia alliberada per un terratrèmol s'acostuma a mesurar amb l'**escala de Richter**. També es pot mesurar la intensitat d'un terratrèmol utilitzant l'**escala de Mercalli**, que és una estimació dels danys que ocasiona. L'escala de Mercalli té dotze graus.

Riscos sísmics

Els terratrèmols poden causar una gran quantitat de danys, que es prediuen mitjançant els mapes de risc sísmic. Les àrees amb més risc sísmic del planeta se situen a les zones de contacte entre plaques tectòniques. L'**esfondrament de construccions**, el **corriment de terres**, el **col·lapse d'infraestructures** i els **tsunamis** són alguns dels riscos que pot provocar un terratrèmol.

Els tsunamis són ones gegants molt destructives que es produeixen com a conseqüència d'un terratrèmol al fons de l'oceà. Quan arriben a la costa, originen un mur d'aigua que s'endinsa a terra ferma.